

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Ромасевич Юрій Олександрович, доктор технічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-5069-5929> (головний редактор)

Ібатуллін Ільдус Ібатуллович, доктор сільськогосподарських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-4418-6532>

Мельник Вікторія Іванівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-8782-1236>

Бубела Тетяна Зіновіївна, доктор технічних наук, доцент, Національний університет «Львівська політехніка», Україна, <https://orcid.org/0000-0002-2525-9735>

Василишин Роман Дмитрович, доктор сільськогосподарських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-7268-8911>

Василів Володимир Павлович, кандидат технічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-2109-0522>

Войтюк Валерій Дмитрович, доктор технічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-6344-0706>

Галат Марина Владиславівна, кандидат ветеринарних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <http://orcid.org/0000-0001-8881-0865>

Голуб Геннадій Анатолійович, доктор технічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-2388-0405>

Гудков Ігор Миколайович, доктор біологічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <http://orcid.org/0000-0003-3297-6190>

Даміан Аурел, PhD, професор, Університет сільськогосподарських наук та ветеринарної медицини, Румунія, <https://orcid.org/0000-0003-0508-9297>

Демидась Григорій Ілліч, доктор сільськогосподарських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-5004-3840>

Євтушенко Микола Юрійович, доктор біологічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-8165-8802>

Забалуєв Віктор Олексійович, доктор сільськогосподарських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна

Захаренко Микола Олександрович, доктор біологічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна

Іллек Йозеф, PhD, професор, Університет ветеринарії та фармацевтики в м. Брно, Чеська Республіка, <https://orcid.org/0000-0002-1374-7918>

Каленська Світлана Михайлівна, доктор сільськогосподарських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-3392-837X>

Карповський Валентин Іванович, доктор ветеринарних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-3858-0111>

Кашпаров Валерій Олександрович, доктор біологічних наук, професор, Український науково-дослідний інститут сільськогосподарської радіології, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-6460-1049>

Кацаньова Мірослава, професор, Словацький університет сільського господарства: Нітра, Словаччина, <https://orcid.org/0000-0002-4460-0222>

Кирик Микола Миколайович, доктор біологічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна

Ковалевський Сергій Борисович, доктор сільськогосподарських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <http://orcid.org/0000-0002-0506-6055>

Ковальчук Іван Платонович, доктор географічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <http://orcid.org/0000-0002-2164-1259>

Козирський Володимир Вікторович, доктор технічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <http://orcid.org/0000-0001-6780-9750>

Колесніченко Олена Валеріївна, доктор біологічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-9164-6867>

Костюк Володимир Кіндратович, доктор ветеринарних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-6083-1485>

Кравченко Юрій Станіславович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <http://orcid.org/0000-0003-4175-9622>

Лакида Петро Іванович, доктор сільськогосподарських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-3639-2969>

Ліханов Артур Федорович, кандидат біологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-6580-7241>

Лихолат Юрій Васильович, доктор біологічних наук, професор, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна, <http://orcid.org/0000-0003-3354-8251>

Ловейкін В'ячеслав Сергійович, доктор технічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-4259-3900>

Лопатько Костянтин Георгійович, доктор технічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-4276-4175>

Мазуркевич Анатолій Йосипович, доктор ветеринарних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-3573-6600>

Макаренко Наталія Анатоліївна, доктор сільськогосподарських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <http://orcid.org/0000-0003-1888-5700>

Малюк Микола Олексійович, доктор ветеринарних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-3019-6035>

Муштрук Михайло Михайлович, кандидат технічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-3646-1226>

Недоссков Віталій Володимирович, доктор ветеринарних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-7581-7478>

Несвідомін Віктор Миколайович, доктор технічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-1495-1718>

Ніщопнь Якуб, доктор сільськогосподарських наук, професор, Вроцлавський природничий університет, Польща, <https://orcid.org/0000-0002-8168-6301>

Отченашко Володимир Віталійович, доктор сільськогосподарських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-0336-9340>

Пасторек Зденек, доктор технічних наук, професор, Чеський університет наук про життя, Чеська Республіка

Пінчевська Олена Олексіївна, доктор технічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <http://orcid.org/0000-0001-8123-5490>

Пічура Віталій Іванович, доктор сільськогосподарських наук, доцент, Херсонський державний аграрний університет, Україна, <http://orcid.org/0000-0002-0358-1889>

Скибіцький Володимир Гурійович, доктор ветеринарних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-3562-7802>

Слободянюк Наталія Михайлівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-7724-2919>

Собек Збігнєв, доктор сільськогосподарських наук, професор, Університет природничих наук у Познані, Польща, <https://orcid.org/0000-0003-4115-4527>

Сорока Наталія Михайлівна, доктор ветеринарних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-4659-6666>

Стародубцев Володимир Михайлович, доктор біологічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <http://orcid.org/0000-0002-7053-2032>

Танчик Семен Петрович, доктор сільськогосподарських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-4975-7720>

Тонха Оксана Леонідівна, доктор сільськогосподарських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <http://orcid.org/0000-0002-0677-5494>

Угнівенко Анатолій Миколайович, доктор сільськогосподарських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-6278-8399>

Цвіліховський Микола Іванович, доктор біологічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна

Чаусов Микола Георгійович, доктор технічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-6790-6216>

Чернявська-Пянтковська Єва, доктор габілітованих наук, доцент, Західно-Поморський технологічний університет, Польща, <https://orcid.org/0000-0003-3229-1183>

Швиденко Анатолій Зіновійович, доктор сільськогосподарських наук, професор, Міжнародний інститут прикладного системного аналізу, Австрія, <http://orcid.org/0000-0001-7640-2151>

Шевченко Лариса Василівна, доктор ветеринарних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <http://orcid.org/0000-0001-7472-4325>

Якубчак Ольга Миколаївна, доктор ветеринарних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-9390-6578>

ЗМІСТ

БІОЛОГІЯ, БІОТЕХНОЛОГІЯ, ЕКОЛОГІЯ

- Гідроекологічний стан озера лиман (ДВСРП «Лиманське» Харківської обл.) [http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.001](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.001)
I. Stetsiuk, V. Konishchuk
- Оцінка інформованості молоді щодо дії іонізуючого радіаційного випромінювання на здоров'я [http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.002](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.002)
M. Honcharenko, T. Komisova, N. Sliptsova
-

АГРОНОМІЯ

- Дослідження сортових ресурсів винограду (*Vitis vinifera* L.) в умовах Лісостепу України [http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.003](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.003)
I. I. Palamarchuk, O. P. Tysiachnyi
- Формування асимілюючої поверхні гібридами соняшнику за впливу умов живлення та ретардантів [http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.004](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.004)
L. A. Harbar, V. I. Avramchuk
- Якісні показники однорічних саджанців яблуні колоноподібного типу [http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.005](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.005)
O. S. Havryliuk, N. V. Shevchuk, B. M. Mazur B. M.
- Особливості прояву біометричних показників у сортів і селекційних ліній пшениці м'якої озимої на час припинення осінньої вегетації в лісостепу України [http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.006](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.006) PDF
A. L. Rysin, H. B. Volohdina
- Енергетична ефективність агротехнологій короткоротаційних сівозмін [http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.007](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.007)
M. V. Voitovyk, O. B. Panchenko, O. A. Tsyuk, Y. Mishchenko
- Формування продуктивності гібридів ріпаку озимого залежно від ширини міжрядь [http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.008](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.008)
O. S. Zabarnyi, T. A. Zabarna
- Ефективність гербіцидів в агроценозах кукурудзи [http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.009](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.009)
Yu. M. Skatula, R. V. Ostapchuk

Вплив попередника та строків сівби на розвиток насінневої інфекції сортів пшениці озимої в умовах лісостепу України PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.010](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.010)
V. V. Kirilenko, O. V. Humenyuk, Yu. M. Suddenko, L. A. Murashko, R. M. Los

Формування урожайності і якості насіння буряків цукрових залежно від застосування абсорбенту PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.011](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.011)
M. S. Kolisnik, V. V. Polishchuk

Оцінка генотипів пшениці м'якої озимої за даними дистанційного зондування та агрономічними ознаками, пов'язаними з урожайністю PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.012](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.012)
R. I. Topko, S. I. Voloshchuk, H. M. Kovalyshyna

Вміст рухомих фосфорних сполук за різних способів та норм внесення добрив у період їх активного споживання рослинами картоплі PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.013](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.013)
T. V. Panchuk, I. P. Bordyuzha, N. P. Bordyuzha, N. A. Mizerna, A. M. Nosulia

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Температурні та мікробіологічні показники посліду птиці за різних режимів його ферментування PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.014](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.014)
P. V. Kovtun, S. V. Merzlov

Фізико-хімічні показники сінажу люцерни за різних режимів його ферментування PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.015](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.015)
L. V. Mitiglo, S. V. Merzlov, G. V. Merzlova

Ефективність вирощування райдужної форелі за різних рівнів та співвідношень лізину та аргініну у продукційному комбікормі PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.016](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.016)
V. M. Kondratiuk, M. Yu. Sychoy, V. V. Otchenashko, I. I. Ilchuk, D. P. Umanets, I. M. Balanchuk, T. A. Holubieva, V. O. Pitera

ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА, ЯКІСТЬ І БЕЗПЕКА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Терапевтична ефективність пімобендану за кардіогенної артеріальної тромбоемболії у котів PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.017](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.017)
A. S. Petrushko, N. G. Grushanska

Вплив різних методів лікування на показники синовіальної рідини за експериментального остеоартрозу в кролів PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.018](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.018)
I. Gorkava, M. Malyuk

Експертна оцінка м'яса курчат-бройлерів за реалізації на агропродовольчому ринку PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.019](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.019)
S. A. Tkachuk, N. M. Bogatko, N. E. Hrynevych, L. B. Savchuk

Вплив алогенної трансфузії еритроцитарної маси на показники функціональної активності нейтрофільних гранулоцитів у організмі кролів-реципієнтів PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.020](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.020)
M. O. Malyuk, M. A. Kulida, O. V. Egorov

ЛІСІВНИЦТВО І ДЕКОРАТИВНЕ САДІВНИЦТВО

Стан природних дубових лісів філії «Жмеринське лісове господарство» PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.021](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.021)
Y. A. Yelisavenko, O. H. Vasylevskii, I. S. Neyko, M. V. Matusyak

Розвиток природного поновлення в незімкнутих дубових культурах Долинського лісництва філії «Ананьївське лісове господарство» ДП «Ліси України» PDF
[http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.022](http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.022)
O. M. Savchenko

**СТАН ПРИРОДНИХ ДУБОВИХ ЛІСІВ
ФІЛІЇ «ЖМЕРИНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»****Ю. А. ЄЛІСАВЕНКО**, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник**О. Г. ВАСИЛЕВСЬКИЙ**, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник**І. С. НЕЙКО**, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник*ДП «Вінницька лісова науково-дослідна станція» УкрНДЛГА***М. В. МАТУСЯК**, кандидат сільськогосподарських наук, доцент,<https://orcid.org/0000-0001-8099-7290>*Вінницький національний аграрний університет*E-mail: mikhailo1988@gmail.com[https://doi.org/10.31548/dopovidi5\(105\).2023.021](https://doi.org/10.31548/dopovidi5(105).2023.021)

***Анотація.** У статті висвітлено проблеми досліджень стану природних дубових лісів філії «Жмеринське ЛГ», яке перебуває в функціональній структурі обласного управління лісового та мисливського господарства Вінницької області. В дослідному матеріалі статті проведено аналітичний огляд повидільної бази даних лісовпорядкування спеціалізованого підприємства. Результатом аналізу даних лісовпорядкування та візуального огляду в межах лісових масивів філії «Жмеринське ЛГ» є визначення таксаційних показників дубових лісових насаджень насінневого та вегетативного походження. Збережені природні дубові деревостани в межах лісових масивів філії «Жмеринське ЛГ» зростають в оптимальних лісорослинних умовах. У переважній більшості природні дубові деревостани зростають в умовах свіжих грабових дібров та менше у вологих грабових дібровах.*

Встановлено, що природні дубові лісів у межах лісового фонду лісогосподарського підприємства представлені вегетативними та насінневими насадженнями за походженням. Аналітичні дані показують, що прослідковується тенденція до зменшення частки природних лісів дуба в межах підприємства. Визначено, що у межах підприємства переважають дубові ліси природного походження із часткою дуба 9-10 одиниць переважно віком 110 років. Площа зазначених насаджень є максимальною та становить 159,3 га. Встановлено, що дубові деревостани характеризуються переважно 2-им класом бонітету. Середній запас коливається у межах 310-342 м³/га.

Результатом проведених досліджень є встановлення того, що в природних лісах дуба майже повністю відсутнє стійке природне відновлення головної лісотвірної породи. Також на основі візуальних обстежень виявлено, що в умовах свіжого гряду в наявних типах лісу не зустрічається природне поновлення дуба.

Ключові слова: природні ліси, дуб звичайний, насіннєві, вегетативні, природне поновлення

Актуальність. Філія «Жмеринське лісове господарство» розміщена в північно-західній частині Вінницької області на території п'яти адміністративних районів: Барського, Жмеринського, Тиврівського, Мурованокуриловецького і Шаргородського, деревостани якого зростають в оптимальних лісорослинних умовах регіону. У 1939-1945 роках пройшло суцільне спустошення кращих насаджень Жмеринського лісгоспу, особливо розміщених поблизу доріг, а деревина вивозилася до Німеччини, яке призвело до скорочення частки природних лісів. У переважній більшості природні корінні деревостани замінили похідні малоцінні грабняки. У 1960-1980-х роках було проведено велику роботу по реконструкції порослевих грабняків на площі майже 3200 га. Було створено захисні насадження на площі 1076 га. Упродовж 1990-2000-х років було проведено лісовідновлення на площі 1285 га, на площі 704 га створено захисні насадження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження природних дубових лісів на території рівнинної частини України, а саме Лівобережного Лісостепу та Степу присвячено ряд наукових праць науковців УкрНДЛГА

ім. Г. М. Висоцького. Питанню сучасного стану дубових насаджень на притоках Ворскли у межах Сумської області та проблематиці їхнього природного відновлення присвячена праця О. Б. Бондара, М. Г. Румянцева, О. В. Кобця, С. В. Сидоренко та В. С. Ющика [2]. В працях В. П. Ткача, М. М. Діденка, М. Г. Румянцева, В. А. Солодовника, В. П. Чигринця, Л. С. Луначевського, О. В. Кобця та ін. комплексно розглядаються питання природного відновлення природних дубових деревостани в умовах охоплення всієї Лівобережної частини України [5, 14-15]. Оцінці стану дубових лісів в межах Степової частини Лівобережного Степу України присвячена наукова праця В. П. Ткача, О. В. Кобця, М. Г. Румянцева, в якій розглянуто особливості поширення природних дубових лісів в умовах Степу України та особливості їх збереження та природного відновлення [16].

В умовах Правобережного Лісостепу рівнинної частини України питанню дослідження лісо-типологічної структури природних дубових лісів, їх таксаційної характеристики та процесу їх відновлення присвячені науково-дослідні праці наукових співробітників ДП «Вінницька лісова науково-дослідна станція»

Єлісавенко Ю. А., Василевський О. Г., Нейко І. С., Матусяк М. В.

О. Г. Василевського, Ю. А. Єлісавенка, І. С. Нейка, та інших, які підсилюють виконання державних науково-дослідних тем УкрНДІЛГА [3, 4, 6, 9-11, 17, 18, 12], а також науковців інших установ [3, 8, 11, 18].

В умовах Західного Лісостепу України питанню лісотаксаційної структури дубових лісостанів присвячені праці А. А. Новака, С. Л. Копія, І. В. Фізика у цих працях висвітлюються питання поширення дубових деревостанів в регіоні, а також їх лісо типологічна структура [12].

Мета дослідження. Провести аналіз стану природних лісів філія «Жмеринське лісове господарство» та визначити шляхи підвищення продуктивності та біологічної стійкості існуючих насаджень, а також визначити пріоритетні напрямки збільшення площі природних лісів шляхом сприяння природньому поновленню основних лісотвірних порід регіону досліджень.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження проводили у наявних природних дубових лісах філія «Жмеринське ЛГ», які мають різні таксаційні показники. Тимчасові пробні площі (ТПП) закладалися за відповідності до прийнятих методик в лісівництві та лісовій таксації [1, 7] відповідно до СОУ 02.02-37-476:2006 «Площі пробні лісовпорядні. Метод закладання» [13] в умовах свіжих

грабових дібров та судібров. На основі звітних матеріалів бази лісовпорядних даних ВО «Укрдержліспроєкт» (станом на 01.01.2012) та натурних обстежень проаналізовано та проведено розподіл природних дубових насаджень за таксаційними показниками. Показники обробляли на персональному комп'ютері за допомогою програмного забезпечення «Лісовий портал».

Результати та їх обговорення. Площа лісового фонду – 18604,3 га. З них вкриті лісовою рослинністю – 17107,4 га. у т.ч.: лісових культур – 13102 га, середній клас бонітету – І, природно-заповідний фонд – 69 га, мисливських угідь – 16059 га, середній запас деревини – 247 м³/га, середній вік насаджень – 61 рік, середній приріст на 1 га лісових земель – 4,0 м³, середній розмір користування на 1 га – 3,0 м³, загальний запас – 422284 м³, садіння лісу в ДЛФ – 80 га, вирощування садивного матеріалу – 0,850 млн. шт., вирощування декоративного посадкового матеріалу – 12 тис. шт.

Поділ вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за групами порід: хвойні – 2,1 %, твердолистяні – 96,2 %, м'яколистяні – 1,7 %. Поділ критих лісовою рослинністю лісових ділянок за групами віку: молодняки – 19 %, середньовікові – 57,5 %, пристигаючі – 12,7 %, стиглі та перестій – 10,8 %.

Розподіл території лісового фонду за основними категоріями земель: вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – 17107,4 га – 92 %, не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – 1259,4 га – 6,8 %, у т.ч.: не зімкнуті лісові культури – 753,1 га – 0,4 %, зруби – 63,4 га – 0,3 %, не лісові землі – 237,5 га – 1,2 %, лісові шляхи і просіки – 267,1 га – 1,4 %, траси – 59,8 га – 0,3 %, сільгосп угіддя – 42,2 га – 0,2 %, садиби – 31,4 га – 0,2 %, інші не лісові землі – 3,9 га.

Розподіл вкритих лісовою рослинністю земель за основними лісотвірними породами: дуб звичайний – 68,4 % (площа 11702,1 га); дуб червоний 13,6 % (площа 2326,6 га), граб звичайний 6,1 %

(площа 1033,6 га), ясен звичайний 7,4 % (площа 1261,8 га), ялина європейська 1,5 % (площа 252,6 га), береза повисла 0,7 % (площа 120,8 га), сосна звичайна 0,6 % (площа 97,4 га), вільха чорна 0,4 % (площа 75,7 га), інші 1,3 % (площа 230,5 га).

Лісові насадження за переважання дуба звичайного у складі у межах лісового фонду ДП «Жмеринський лісгосп» становлять 68,4 % (площа 11702,1 га). Дубові ліси природного походження займають площу 352,7 га (близько 3 % від загальної площі). Деревостани здебільшого насінневого походження (89 %). Незначну частку складають порослеві деревостани (11 %) (рис. 1).

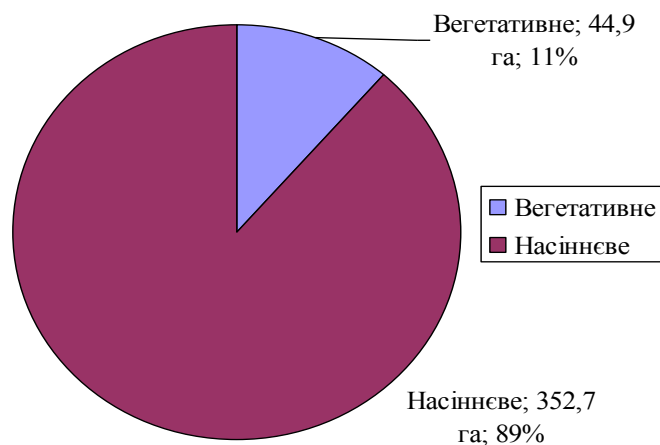

Рис. 1. Розподіл природних дубових лісів за походженням

Природні дубові ліси сформувалися переважно в умовах свіжої грабової діброви (99 %), частка

вологої грабової діброви лише 1 % (рис. 2).

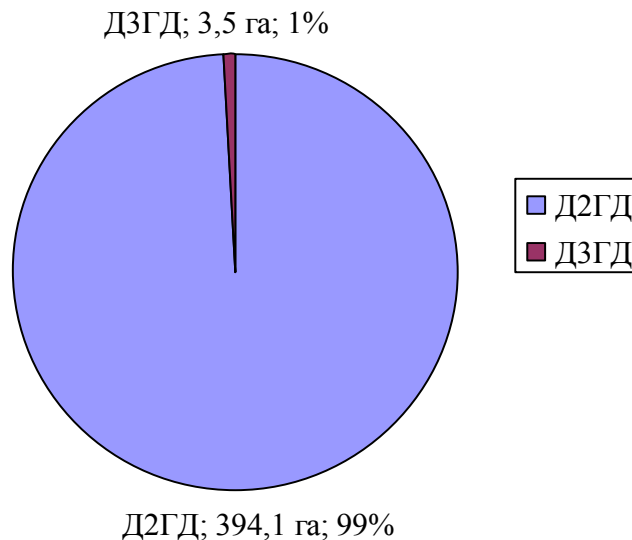

Рис. 2. Розподіл дубових лісів природного походження за типами лісу

Розподіл природних дубових лісів за класами віку в умовах ДП «Жмеринське ЛГ» наведено у таблиці 1.

1. Розподіл дубових насаджень природного походження за класами віку в умовах Філія «Жмеринське ЛГ»

Класи віку	Середній склад деревостанів	Площа, га	Середній бонітет	Середня повнота	Заг. запас, м ³	Середній запас на 1 га	Середній приріст, м ³ /га
41-50	7Д31ЛПД1КЛГ1ГЗЯЗ	6,8	1,5	0,7	782	115	2,8
61-70	7Г32ЯЗ1ДЗ +ЯВ	0,4	2,0	0,6	92	230	3,5
81-90	3Д34Г31ЯЗ1КЛГ1ОС+ЛПД+КЛП	22,7	1,7	0,7	7264	320	3,7
91-100	4Д35Г31ЯЗ+КЛГ+ЧШ	41,6	1,7	0,7	13312	320	3,3
101-110	5Д34Г31ЛПД+КЛГ	129,7	1,7	0,7	42541	328	3,1
111-120	8Д32Г3+БРС+КЛП	193,9	1,6	0,7	65344	337	2,9
131-140	9Д31Г3+БРС	3,8	2,0	0,6	1254	330	2,4
200	7Г32ЯЗ1ДЗ+ЛПД+КЛГ	3,5	1,5	0,7	1176	336	1,9

Згідно таблиці 1 в структурі природних дубових лісів філія «Жмеринське ЛГ» переважають насадження VIII класу віку (91-100 р.) – 129,7 га і насадження віком IX класу віку (111-120 р.) – 193,9 га. Частка цих насаджень складає 87 %. Насадження інших класів віку незначні за площею

і їх частка – 13 %. Переважаючі деревостани за класами віку характеризуються середнім бонітетом 1,7 (VIII клас віку) і 1,6 (IX клас віку). Повнота даних деревостанів – 0,7. Середній запас 328-337 м³/га і приріст – 2,9-3,1 м³/га.

Слісавенко Ю. А., Василевський О. Г., Нейко І. С., Матусяк М. В.

Розподіл насаджень за часткою дуба у складі дубових деревостанів природного походження в умовах

філія «Жмеринське ЛГ» наведено у таблиці 2.

2. Розподіл насаджень за часткою дуба у складі дубових деревостанів природного походження в умовах філії «Жмеринське ЛГ»

Частка дуба у складі (одиниць)	Середній вік насаджень	Площа, га	Середній бонітет	Середня повнота	Загальний запас, м ³ /га	Середній запас на 1га, м ³ /га	Середній приріст, м ³ /га
9-10	110	159,3	2	0,69	49383	310,0	2,8
7-8	113	90,9	1	0,75	31042	341,5	3,0
6-5	113	29,8	2	0,76	9238	310,0	2,7
4-3	105	78,7	2	0,75	25144	319,5	3,0
2-1	106	38,9	2	0,74	12171	312,9	2,9

Згідно наведених даних переважають дубові ліси природного походження із часткою дуба 9-10 одиниць переважно віком 110 років. Площа зазначених насаджень є максимальною та становить 159,3 га. Дубові деревостани характеризуються переважно 2-им

класом бонітету. Середній запас коливається у межах 310-342 м³/га. Середній приріст – 2,7-3,0 м³/га.

Розподіл дубових насаджень природного походження за повнотою в умовах філії «Жмеринське ЛГ» наведено у таблиці 3.

3. Розподіл дубових насаджень природного походження за повнотою в умовах філії «Жмеринське ЛГ»

Повнота	Середній склад деревостанів	Середній вік, років	Площа, га	Середній бонітет	Загальний запас, м ³	Середній запас на 1га м ³ /га	Середній приріст м ³ /га
0,5-0,6	9Д31Г3+БРС	108	101,0	1,73	28825	285,4	2,6
0,7-0,8	5Д34Г31ЛПД+КЛГ	109	255,5	1,71	88241	325,8	2,9
0,9-1,0	3Д34Г31Я31КЛГ1ЛПД+КЛП	108	44,3	1,67	16391	370,0	3,4

Згідно з наведеними даними переважають дубові насадження природного походження із повнотою 0,7-0,8. Загальна площа таких насаджень становить 255,5 га.

Загальний запас зазначених насаджень становить 88241 м³, середній запас – 325,8 м³/га.

Розподіл дубових насаджень природного походження за

бонітетами в умовах філії «Жмеринське ЛГ» відображений у таблиці 4.

4. Розподіл дубових насаджень природного походження за бонітетами в умовах ДП «Жмеринське ЛГ»

Бонітет	Середній склад деревостанів	Середній вік, років	Площа, га	Середній бонітет	Середня повнота	Загальний запас, м ³	Середній запас на га м ³ /га	Середній приріст, м ³ /га
I-II	4Д33ЯЗ3 ГЗ	106	538,4	1,58	0,73	171372	318,3	3,0
III-IV	6Г32ДЗ1 ЯЗ1ЛПД	101	8,5	3,0	0,70	2697	317,4	3,1

Згідно наведених даних переважають деревостани I-II класів бонітетів. Площа зазначених насаджень становить понад 538,4 га. Дані показники свідчать про те, що зростають в оптимальних лісорослинних умовах і формування подібних лісових насаджень в регіоні досліджень дозволить оптимально використовувати лісорослинний потенціал земель регіону.

Висновки і перспективи. Лісові насадження за переважання дуба звичайного у складі у межах лісового фонду філії «Жмеринське ЛГ» становлять 68,4 % (площа 11702,1 га). Дубові ліси природного походження займають площу 352,7 га (близько 3 % від загальної площі). Деревостани здебільшого насінневого походження (89 %). Незначну частку складають порослеві деревостани (11 %). Природні дубові ліси сформувалися переважно в умовах свіжої грабової діброви (99 %).

У межах лісового фонду філії «Жмеринське ЛГ» переважають дубові ліси природного походження із часткою дуба 9-10 одиниць переважно віком 110 років. Площа зазначених насаджень є максимальною та становить 159,3 га. Дубові деревостани характеризуються переважно 2-им класом бонітету. Середній запас коливається у межах 310-342 м³/га. Середній приріст – 2,7-3,0 м³/га. Дубові насадження природного походження характеризуються переважаючою повнотою 0,7-0,8. Загальна площа таких насаджень становить 255,5 га. Загальний запас зазначених насаджень становить 88241 м³, середній запас – 325,8 м³/га. Згідно наведених даних переважають деревостани I-II класів бонітетів. Площа зазначених насаджень становить понад 500 га.

Список використаних джерел

1. Бондар О.Б., Румянцев М.Г., Кобець О.В., Сидоренко С.В., Ющик В.С. Сучасний стан дубових насаджень на притоках Ворскли у межах Сумської області та особливості їхнього природного відновлення. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2020, т. 30, № 4. С. 19-24.
2. Василевський О.Г., Підпалый І.Ф., Матусяк М.В., Самойлова О.О. Особливості формування та потенціал використання природного поновлення дуба звичайного в умовах Поділля. Вінниця ВНАУ. *Сільське господарство і лісівництво*. 2015. № 1. С. 24-32
3. Василевський О.Г., Єлісавенко Ю.А., Нейко І.С., Монарх В.В. Сучасний стан природних деревостанів дуба ДП «Вінницьке ЛГ». *Сільське господарство та лісівництво*. 2017. №7 (Том 1). С. 129-139.
4. Василевський О.Г., Нейко І.С., Єлісавенко Ю.А., Матусяк М.В. Характеристика структури та лісовідновних процесів природних лісостанів дуба ДП «Крижопільське ЛГ». *Сільське господарство та лісівництво*. 2018 (№10). С. 19-29.
5. Діденко М.М. Стан дубового поновлення під наметом лісу в Лівобережному Лісостепу. *Лісівництво і агролісомеліорація*. Харків: УкрНДЦЛГА, 2018. Вип. 132. С. 25-34.
6. Єлісавенко Ю.А., Нейко І.С., Василевський О.Г., Прищепка А.М. Стан природних дубових лісів ДП «Могилів-Подільське ЛГ». *Вісник НУВГП. Серія: Сільськогосподарські науки*. Рівне, 2022. Вип. 4 (100). С. 78-90.
7. Іщук Г.П. Природне відновлення дуба і граба під наметом лісонасаджень та на зрубках на ДП «Корсунь-Шевченківське лісове господарство». *Науковий вісник НЛТУ України*, 2017, т. 27, № 1. С. 15-18.
8. Матусяк М.В., Нейко І.С., Єлісавенко Ю.А. Характеристика структури та лісовідновних процесів природних дубових лісостанів ДП «Хмільницьке ЛГ». *Сільське господарство та лісівництво*. 2019 (№12). С. 131-141.
9. Нейко І.С., Єлісавенко Ю.А., Монарх В.В. Стан природних дубових лісів ДП «Бершадське ЛГ». *Сільське господарство та лісівництво*. 2019 (№13). С. 205-216.
10. Нейко І.С., Матусяк М.В., Єлісавенко Ю.А., Панкова С.О. Характеристика природних дубових лісів та природного поновлення в умовах ДП «Тульчинське ЛМГ». *Сільське господарство та лісівництво*. 2022 (№27). С. 166-182.
11. Новак А.А., Копій С.Л., Фізик І.В. Аналіз лісотаксаційної структури дубових лісостанів Західного Лісостепу. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2020, т. 30, № 4. С. 73-78.
12. Площі пробні лісовпорядні. Метод закладання: СОУ 02.02-37-476:2006. [Чинний від 2007-05-01]. К.: Мінагрополітики України, 2006. 32 с.
14. Румянцев М.Г., Солодовник В.А., Чигринець В.П., Луначевський Л.С., Кобець О.В. Особливості формування і відтворення природних лісостанів дуба звичайного Лівобережного Лісостепу України. *Лісівництво і агролісомеліорація*. 2016. Вип. 128. С. 63-73.
14. Ткач В.П. Сучасний стан природних лісостанів дуба звичайного Лівобережного Лісостепу України. *Лісівництво і агролісомеліорація*. 2009. Вип. 116. С. 79-84.
15. Ткач В.П., Кобець О.В., Румянцев М.Г. Стан та продуктивність дубових насаджень степової частини України. *Лісівництво і агролісомеліорація*. 2019. Вип. 134. С. 13-23.
16. Mudrak O.V., Yelisavenko Yu.A., Polishchuk V.M., Mudrak H.V. Assessment of forest ecosystems of Eastern Podillya natural reserve fund in the regional econet structure. *Ukrainian Journal of Ecology*, 2019. 9(1), С. 187–192.
17. Vasylevskiy O., Neyko I., Yelisavenko Yu., Matusiak M. Characteristics of natural oak forests of in SE «Khmilnytske lisove hospodarstvo» and implementation of measure for their generation. *Scientific Horizons*, 2021. 24(2), С. 37-46.
18. Neyko I., Yurkiv Z., Matusiak M., Kolchanova O. The current state and efficiency use of in situ and ex situ conservation units for seed harvesting in the central part of Ukraine.

Folia Forestalia Polonica, Series A. 2019. Vol. 61 (2). P. 146-155.

Reference

1. Bondar, O. B., Rumiantsev, M. N., Kobets, O. V., Sydorenko, S. V., & Yushchik, V. S. (2020). Current state of oak stands in the tributaries of the river Vorskla within Sumy region and some features of their natural regeneration. *Scientific Bulletin of UNFU*, 30(4), 19-24. [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.36930/40300403>
2. Vasylevskyi O.H., Pidpalyi I.F., Matusiak M.V., Samoilova O.O. Peculiarities of formation and potential use of natural regeneration of common oak in Podillia. *Agriculture and forestry*. 2015. (№ 1). С. 24-32. [in Ukrainian].
3. Vasylevskyi O.H. Yelisavenko Yu.A., Neiko I.S., Monarkh V.V. (2017). Current state of natural stands of oak of SE «Vinnytsia LG». *Agriculture and forestry*. №7 (Tom 1). Vinnytsia: VNAU. 130-140. [in Ukrainian].
4. Vasylevskyi O.H., Neiko I.S., Yelisavenko Yu.A., Matusiak M.V. (2018). Characterization of the structure and reforestation processes of natural oak forest stands of SE «Kryzhopil'ske LG». *Agriculture and forestry*, (№10). 19-29. [in Ukrainian].
5. Didenko M.M. (2018). State of oak restoration under a forest tent in the Left-bank Forest Steppe. *Forestry and agroforestry*. Issue. 132. 25-34. [in Ukrainian]
6. Yelisavenko Yu.A., Neyko I.S., Vasylevskyi O.G., Pryshchepa A.M. (2022). State of natural oak forests of SE «Mohyliv-Podil'ske LG». *Bulletin Natoinal university of water and environmental engineering*. Rivne. Volume (100). 78-90. [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.31713/vs420226>
7. Ishchuk H.P. (2017). Natural restoration of oak and hornbeam under logging and logging at the Korsun-Shevchenkivsky forestry enterprise. *Scientific Bulletin of UNFU*. t. 27, № 1. 15-18. [in Ukrainian].
8. Matusiak M.V., Neiko I.S., Yelisavenko Yu.A. (2019). Characteristics of the structure and reforestation processes of natural oak forest stands of SE Khmel'nitske LG. *Agriculture and forestry*, (№12). 131-141. [in Ukrainian].
9. Neiko I.S., Yelisavenko Yu.A., V.V. Monarkh (2019). State of natural oak forests of SE «Bershadske LG». *Agriculture and forestry* (№13). 205-216. [in Ukrainian].
10. Neiko I.S., Matusiak M.V., Yelisavenko Yu.A., Pankova S.O. Characteristics of natural oak forests and natural renewal in the conditions of SE «Tulchinske LMG». *Agriculture and forestry*. (№27). 166-182. [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.37128/2707-5826-2022-4-12>
11. Novak, A. A., Kopyi, S. L., & Fyzik, I. V. (2020). Forest taxation structure of oak forest stands of the Western Forest Steppe. *Scientific Bulletin of UNFU*, 30 (4), 73-78. [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.36930/40300413>
12. Areas trial forest management. Method of laying: SOU 02.02-37-476: 2006. Effective 2007-05-01]. 2006. K.: Minahropolityky Ukrainy. 32 p. [in Ukrainian].
13. Rumiantsev M.H. Solodovnyk V.A., Chyhrynets V.P., Lunachevskyi L.S., Kobets O.V. (2016). Features of formation and reproduction of natural forest stands of oak of the usual Left Bank Forest Steppe of Ukraine. *Forestry and agroforestry*. Issue. 128. 63-73. [in Ukrainian].
14. Tkach V.P. (2009). Current status of natural forest stands of oak of the usual Left Bank Forest Steppe of Ukraine. *Forestry and agroforestry*. Issue. 116. 79-84. [in Ukrainian].
15. Tkach V.P., Kobets O.V., Rumiantsev M.H. (2019). Condition and productivity of oak stands in ukrainian Steppe. *Forestry and agroforestry*. Issue. 134. 13-23. [in Ukrainian].
16. Mudrak O.V., Yelisavenko Yu.A., Polishchuk V.M., Mudrak H.V. (2019). Assessment of forest ecosystems of Eastern Podillya natural reserve fund in the regional econet structure. *Ukrainian Journal of Ecology*, 9(1), P. 187-192. [in English].
17. Vasylevskyi O., Neyko I., Yelisavenko Yu., Matusiak M. (2021) Characteristics of natural oak forests of in SE «Khmilnytske lisove hospodarstvo» and implementation of measure for their generation. *Scientific Horizons*, 24(2), 37-46. [in English]. [https://doi.org/10.48077/scihor.24\(2\).2021.37-46](https://doi.org/10.48077/scihor.24(2).2021.37-46)
18. Neyko I., Yurkiv Z., Matusiak M., Kolchanova O. (2019). The current state and

STATE OF NATURAL OAK FORESTS OF ZHMERYNSKE FORESTRY Y. A. Yelisavenko, O. H. Vasylevskii, I. S. Neyko, M. V. Matusyak

Abstract. *The article shows the problems of researching the state of natural oak forests of the branch "Zhmerynske LH", which is in the functional structure of the regional forestry and hunting economy department of Vinnytsia region. In the research material of the article, an analytical review of the specialized enterprise's forest management database is carried out. The result of the analysis of forest management data and visual inspection within the forest areas of the Zhmerynske Forestry Branch is the determination of the taxonomic indicators of oak forest plantations of seed and vegetative origin. The preserved natural oak stands within the forest areas of the branch "Zhmerynske Forestry" grow in optimal forest and vegetation conditions. The vast majority of natural oak stands grow in fresh hornbeam forests and less in wet hornbeam forests.*

It has been established that natural oak forests within the forest fund of a forestry enterprise are represented by vegetative and seed plantations by origin. Analytical data show that there is a tendency to reduce the share of natural oak forests within the enterprise. It has been determined that the enterprise is dominated by oak forests of natural origin with a share of 9-10 units of oak, mostly 110 years old. The area of these plantations is the maximum and amounts to 159.3 hectares. It was found that the oak stands are characterized mainly by the 2nd class of bonita. The average stock ranges from 310-342 m³/ha.

The result of the research is the establishment that in natural oak forests there is almost no sustainable natural regeneration of the main forest-forming species. Also, based on visual inspections, it was found that in the conditions of fresh pile, natural regeneration of oak is not found in the existing forest types.

Key words: *natural forests, common oak, seed, vegetative, natural renewal*